Ч. 7 Середа 11 (23) січня 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годинї по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провинциї:
на цїлий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цїлий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Справи соймові.

(Справоздане комисиї шкільної о правительственім предложеню з проектом закона о закладаню і уряджєню шкіл народних і обовязку посиланя дїтий до школи.)

На підставі реферату посла Станїслава Баденього виготовила комисия шкільна справоздане о першій части предложеня правительственного з проектом закона о закладаню і уряджуваню публичних шкіл народних і обовязку посиланя до них дїтий.

Комисия підносить в своїм справоздатю, що обовязуючий тепер закон оголошено дня першого липня 1873 р. а вже в 1880 р. ухвалив Сойм на внесенє посла Шуйского резолюцию, признаючу конечність реформи. В слїдуючих роках займав ся Сойм що року проектами до зміни того закона, але проекти ті відрочувано. В 1883 р. ухвалено закон, котрий однакож не одержав санкциї, але краєва Рада шкільна відповіла наміреням Сойму видавши в 1893 р. нові пляни наукові. Аж в 1885 р. ухвалено новелю зміняючу поодинокі параграфи закона з 2 мая 1873 р. і новий закон з 2 лютого 1885, котрим видано постанови о уряджєню публичних шкіл народних а специяльно шкіл видїлових.

В 1886 ухвалив Сойм орґанїзацию школи видїлової в Сокали і поручив Видїлови краєвому предложити внесеня що до орґанїзациї инших шкіл видїлових. Опісля зреорґанїзовано жевьскі школи видїлові в Кракові, Тарнові, Яслї, Ряшеві, Львові, Станїславові, Коломиї, Тернополи і Бродах. В 1888 р. ухвалив Сойм знесенє всїх мужеских шкіл видїлових, крім школи в Сокали, з причини, що школи ті не відповідали своїй цїли і не мали условій розвою. Комисия шкільна признала однакож ті школи за хосенні, скоро лиш они будуть мати у нас услівя розвою. Отже тепер єсть 9 женьских шкіл видїлових і одна мужеска школа видїлова.

Предложений правительством проект закона сполучає в одну цїлість приписи містячі ся доси в титулї I. і III. зак. з 2 мая 1873 і в законї з 2 лютого 1885.

На погляд комисиї єсть найважнїйшим проект нового закона о орґанїзациї мужеских і женьских шкіл видїлових. Школи ті мають доставити школам фаховим, практичним званям і семинариям учительским молодежи відповідно підготовленої. Комисия шкільна признає, що школи ті нинї, коли з одної сторони в практичних званях вимагає ся більшого загального образованя, як то, яке може дати школа елементарна, а коли з другої сторони кр. Рада шкільна має вже для тих шкіл підготовлених учителів і книжки — відповідять дїйстно потребі краю і можуть мати всякі услівя розвою. Школи видїлові мають бути трикласові і бути в звязи з чотироклясовою школою народною. Отже школа видїлова, получена з школою народною буде мати сїм кляс. Проектована школа видїлова має приготовляти загально до практичних звань, але вже не має обнимати на погляд комисиї науки практичної або фахової в точно означенім напрямі, бо то належить вже до специяльних шкіл фахових; школа видїлова мусить бути так уряджена, щоби не підготовляла лиш до якогось одного фаху але взагалї до практичних фахів і шкіл фахових.

В арт. 7. постановляє проект, що школи видїлові, окремі для хлопців, а окремі для дївчат, мають бути заложені у всїх містах, зачислених в арт. 11. зак. краєвого з 15 червня 1892 до кляси 1 і 2 платнї учительської тоді, коли в данім містї 6-та кляса школи шестиклясової буде числити що найменше 30 учеників, взглядно учениць. В инших містах мають бути заведені школи видїлові аж тоді, коли знайдуть ся на то потрібні фонди. Комисия шкільна годить ся на то, але думає, що навіть в 32 містах, наведених в законї з 15 червня 1892 повинні бути основувані школи видїлові поволи і постепенно, а краєва Рада шкільна і край повинні переконати ся, о скілько тих кілька шкіл, котрі вже в слїдуючім роцї будуть основані, відповідають своїй задачи, заким будуть основані такі школи у всїх 32 містах.

В звязи з орґанїзацию шкіл видїлових містить проект закона постанову, що примус шкільний в тих місцевостях, в котрих будуть основані школи видїлові, має тревати 7 лїт. Комисия шкільна думає, що така загальна постанова ішла би за далеко і в практицї не далась би перевести. В містах, в котрих мають бути заведені школи видїлові, єсть людність по передмістях майже виключно рільнича, котра лиш виїмково може користати із школи видїлової, а до того ще, коли-б всї дїти, що не підуть до шкіл середних або фахових, були змушені ходити до школи видїлової, то одна школа не вистала би. Комисия шкільна годить ся з тим примусом лиш о стілько, щоби краєва Рада шкільна мала право звільняти від учащаня до школи в 7-ім роцї цїлі передмістя, або на жадане родичів поодинокі дїти.

Арт. 30 проекту правительства постановляє, що обовязок учащаня до школи зачинає ся аж з скінченим 7 роком житя. Комисия

---

7)

РОЗБИШАКИ НА РІЦІ МІСІСІПІ.

Повість з житя американьских полїшуків

Фридриха Ґерстекера.

(Дальше.)

— Чи то не о тім пільоті [1]) панове говорите, що то єго недавно тут вода викинула на беріґ? — спитав малий, сухоребрий чоловічок, з білим як молоко волосєм, з глубоко поморщеним лицем та сивими, сьвітячими очима, що приступив ся тепер до них з иншої громадки — то вам був знаменитий примір поломаня костий.... праве бедро.... праве підбедре.... кість литкова і голень.... чотири ребра з лївого боку, права рука була таки на дрібні куснї поломана, що кости аж рукавом повилазили; потилиця була сильно розвалена, а він все-таки ще жив. — Я поклав був собі то за честь удержати єго при житю ще через цїлу годину, та дарма. — Він заєдно кричав.

— Господи Боже — відозвав ся на то фермер, котрим аж підкинуло, як собі то згадав — та чи не лїпше змилосердити ся над таким чоловіком і добити єго! А що-ж єму такого стало ся?

[1]) Пільот, той що на корабли мірить глубину води і веде корабель.

— На пароході „Ґенерал Бравн“ пукли були кітли — сказав на то адвокат — а тогди згинуло, бачу, пятнайцятеро людий.

— Щось так, але значнїйших покалїчень вже не було — відозвав ся знову малий доктор — двом муринам урвало голови — одна держала ся ще на кількох жилах і на куснику шкіри — одній жінцї розірвало груди....

— Та ніби на що нам то все так докладно знати? — відозвав ся фермер і відвернув ся з відразою і невдоволеням від доктора. — Єй Богу, через вас годї й вечері з'їсти.

— Вибачайте — сказав на то малий чоловічок — але для науки такі випадки дуже важні і я не знаю, чи єсть де під сим взглядом лїпше місце на сьвітї, щоби робити спостереженя на покалїчених і на трупах, як над берегами ріки Місісіпі. Заким ще став ся був той цїкавий випадок, мешкав я може три недїлї у Вікториї, саме проти устя ріки Вайт і пригірка Монтґемері, а там приносила вода трупи що тижня, ба, нераз день за днем. Раз принесла була трупа, котрому саме повисше правого ребра....

— Чорт же би вас взяв! — вмішав ся синий до тої розмови гнївливо. — Та й я не страшків син і чей через цїле моє житє надивив ся досить, як кров плила; але коли хтось так подрібно описує муки і всяку нужду та раз-у-раз лиш одно й то саме клепче, то надоїсть тим вже хоч би й кому, бо чоловікови вже досить того і єму стає гидко та лячно від того.

— Для людий, що не знають ся на науцї — відозвав ся на то сердито малий чоловічок і насунув собі сивий, шовковий капелюх ще більше на очи — для людий, що знають у своїх ближних лиш шкіру, а про то їм байдуже, чим она випхана, чи кістьми, чи бавовною ... для таких людий шкода розумного слова і я не знаю, для чого я тут для приятности таких людий марную мій дорогий час.

І не чекаючи дальшої відповіди анї навіть не глянувши на нікого, вхопив він свою червону полотняну парасолю, що була приперта до крісла, всадив єї під паху і все ще розкладаючи чогось руками, вийшов чим скорше живо з хати.

— Слава тобі Боже, що він вивіс ся — сказав адвокат. — Менї все чогось лячно, коли єго виджу; не знаю, що менї такого, але я би присяг на то, що скоро він увійде в хату, то й зараз заносить трупами.

— А він тутешний лїкар? — спитав фермер, що здивований споглядав через хвильку за ним.

— Лїкар? Крий Боже! — відповів синий сьміючись — єго тут лиш для того так називають, бо він о нїчім більше не говорить, лиш о скалїченях, о трупах та хірурґічних операциях. — Через то дали ся кілька разів заманити чужинцї і кликали єго на поміч в тяжких недугах, але й напита ли собі з вим лиха

признає, що та постанова була би дуже хосенна, але з другої сторони каже, що був би то тягар для біднїйшої людности і утрудняв би дуже примус шкільний, котрий вже й нинї в пятім або шестім роцї науки не може бути так виконуваний, як би того пожиток школи вимагав. Комісия шкільна полишає длятого постанову, що обовязок учащаня до школи розпочинає ся з скінченим 6 роком житя з міною, що дїти не розвинені можуть на жадане родичів учащати до школи аж з скінченим 7 роком житя. В арт. 14 постановляє проект закона, що женьска школа видїлова може бути розширена доданєм 2 або 3 висших кляс, через що повстала би шести-клясова висша школа женьска. Тим способом могли би повставати висші женьскі заведеня наукові, котрих потребу признав Сойм в резолюциї, ухваленій минувшого року.

Задачею науки доповняючої єсть укріплене молодежи в набутій науцї в щоденній школї і доповнене тої науки відомостями потрібними до житя практичного в напрямі рільничім або промисловім і торговельнім. Після арт. 17 буде учитель обовязаний удїляти науки доповняючої в границях обовязуючого закона т. є. о скілько она дасть ся помістити в 30 годинах на тиждень. О скілько би вслїдок науки доповняючої учитель мав учити більше як 30 годин тижнево, буде побирати винагороду, означену законом. Не дасть ся однакож — на погляд комісиї — заперечити, що та винагорода може бути недостаточна, особливо в тих случаях, де учитель науки доповняючої буде з хісном удїляти науки на підставі висшої кваліфікациї або специяльних відомостий, сягаючих поза границї обовязкової кваліфікациї учительскої. Кр. Рада шкільна нехай обдумає тогди способи винагороди учителя в таких случаях.

Зовсім новою постановою єсть арт. 20, що бодай в однїй школї народній більше клясовій в кождім повітї рільнича наука доповняюча буде удїляти ся учителями специяльно в сім напрямі вибразуваними і укваліфікованими. Комісия уважає ту гадку за дуже добру і відповідаючу гадкам нераз вже Соймом висказаним; але єсть тої гадки, що такі курси можуть лиш там розвинути ся і принести хосен краєви, де знайде ся учитель, котрий буде мати не лиш формальну кваліфікацию до наук рільничих, але й замилуванє до того фаху та особливий дар научуваня. Комісия шкільна думає, що до орґанізациї таких курсів треба приступати дуже осторожно і лиш там та о стілько, о скілько вже при заложеню курсу знайдуть ся всякі услівя єго розвою.

В постановах о виконуваню примусу шкільного складає проект закона обовязок той в руки Ради шкільної окружної, що єсть не лиш конечним, наколи примус шкільний має бути дїйстно виконуваний, але й відповідає вповнї бажаням місцевих Рад шкільних, котрі досї дуже нерадо підоймали ся тої задачі.

Крім повисших змін, поробила комісия шкільна ще кілька малозначних поправок стилїстичних в проектї правительственнім, взагалї же поручає проект правительства до принятя в тім переконаню, що він відповідає вповнї потребам краю і школи, та єсть лиш результатом засад і змагань, які зазначував Сойм при многих нагодах.

Проект закона, обнимаючий 40 параґрафів, поставлено на порядок дневний нинїшного засїданя соймового.

Перегляд полїтичний.

З Віднї доносять, що Є. Вел. Цїсар має в половинї лютого виїхати до Кап-Мартен, де перебуває тепер Єї Вел. Цїсарева Єлисавета. Тут наступить мабуть також стріча з анґлїйскою королевою Вікториєю.

В Празї розійшлась чутка, що маршалок краєвий кн. Лобкович постановив з кінцем сесиї соймової зрезиґнувати зі свого достоїньства. Єго наслїдником стане — кажуть — або ґр. Адальберт Шенборн, брат міністра і кардинала, або кн. Ферд. Лобкович, теперішний предсїдатель ческої ради культури краєвої.

З Петербурга доносять до Frankf. Ztg., що цар зарядив слїдство в справі дїяльности бувшого ген.-ґубернатора виленьского, Оржевского. Слїдство, кажуть, веде міністер справедливости Муравев.

Зачувати, що амбасадором у Віднї на місце кн. Лабанова Ростовского, має стати Нелидов, дотеперішний амбасадор російский в Константинополи.

Російским мінїстром іменований кн. Хилков, чоловік дуже образований і фаховий, котрий через якийсь час служив на американьских зелїзницях за простого робітника у варстатах і при машинах.

Італїяньскі ґазети доносять, що в таборі Рас Манґаши знайдено документи доказуючі, що то Французи бунтували Рас Манґашу против Італїянцїв. Якийсь капітан французский, котрий брав участь в походї Рас Манґаши, намавляв також і короля Менелика, щоби він виступив против Еритреї.

З Софії доносять до Pol. Corr.: Президент болгарского синоду, рущуцкий митрополит Григорий, вибрав ся до Петербурга, як зачувати в якійсь важній місиї. Митрополит Григорий має бути дуже здібний і князь єго дуже поважає.

Новинки.

Львів дня 22 січня 1895.

— **Іменованя.** Адам Питель іменований дїйстним учителем ґімназиї в Сяноцї.

— **Відзначенє.** Властитель дібр Григорій Богданович з Ошехліба одержав хрест командорский ордеру Франц-Йосифа. — Титул і характер директора уряду почтового одержав Альфонс Барон у Львові.

— **На будову руского театру** зложили пп.: О. Ник. Левіцкий з Бубнища 1 зр. за громаду, Ів. Райф з Витвицї 1 зр. 46 кр. інжинер Ос. Молонь 9 зр., зібраних в своїм домі в Тарашівцї коло Коросна, о. Гр. Мороз 7 зр. 26 кр., на котрі зложили пп.: Ясеницкий ад'юнкт в Турцї 2 зр. 50 кр., Корн. Чайковский 1 зр., Ом. Чайковский 50 кр., Райнер нотар в Боринї 1 зр., Гебановский почтмайстер 1 зр., О. Солтикевич 1 зр. і 26 кр. дрібними.

— Ну, другий раз певно вже нїхто єго не кликав — відозвав ся на то фермер.

Синий розсьміяв ся на весь рот і сказав: — Ой, певно, що нї.... ще не знайшов ся такий, котрого би доктор Менров вилїчив. Тi пять, котрих він тут лїчав.... то розуміє ся, самі чужинцї, що лише що були сюди зайшли, померли скоро один за другим, і стоять тепер таки цїлі або кусниями у него в спірітусї, чи Господь знає в чім, в єго, як він каже, комнатї до науки. Через то й не могла у него видержати нїяка господиня. Навіть тота послїдна втікала, що аж ся курило за нею, коли він одного разу серед ночи, приніс до хати сьвіжо відрубану людску голову, котру, як він сам опісля признав ся, викрав з гробу якогось подорожного. Бо то, бачите, переходила сюди громада виходцїв і один з них помер на пропасницю, а они похоронили єго таки на тім самім місци, де стояли, і на другий день пішли дальше.

— То якась дідьча розкіш любувати ся самими такими страшними сценами — сказав фермер і аж стряс ся цїлий.

— Таки правда, а то у него таки дїйстна пристрасть — відозвав ся адвокат знову. — Коли він недавно тому довідав ся, що над Фурш-ляфав буде лїнч ²) і що там спалили проповідника Методистів, гнав туди так, що мало кінь під ним не згиб, щоби лиш ще на час там прибути і роздобути собі спалених останків з убийника.... і то єму дїйстно удало ся. До єго хати, що стоїть недалеко Гелени в лїсї, нїхто не підійде, хиба лиш вовки та стерв'яки а й мене самого, хиба вже не знаю, що такого спонукало переступити через поріг до неї.

— Я був там кілька разів — сказав синий — страшенно в нїй виглядає.

— А о тих злочинцях, що утекли від реґуляторів нїчого вже не чувати? — спитав фермер — в Малій Скалї кажуть, що Коттон і той мулят втекли.

— Розуміє ся, що втекли — вмішав ся тут адвокат знову до бесїди. — Людем над Фурш ляфав байдуже про них, бо они хотїли лиш позбути ся тої зволочи, а що з нею стане ся, то для них все одно. Але в тиждень опісля видїли втікачів в Гот Спрінґ Кавнтї, а що Гіскот — убитий проводир реґуляторів — як раз там проживав давнїйше, то тамошні люди мали велику охоту дістати їх в свої руки та гнали ся за ними. Але Коттон то хитрий лис і він був вже певно під ту пору по тамтім боцї Місісіпі.

— Таки так, — докинув синий — кажуть навіть, що єго видїли вже з Вікториї.... В Арканзасї він вже більше не покаже ся.

— А чи Індиянин спалив дїйстно проповідника? — спитав крамар з Гелени, котрий все ще не хотїв тому вірити — о тім, що правда, писали всї ґазети, але я не хотїв нїколи тому вірити. А де-ж би закони до того допустили!

— Закони.... ба, — відозвав ся синий з погордою — а що-ж тут можуть вдїяти закони, коли нарід сам хоче робити собі справу? Закони то хиба для старих баб та дїтий, що дають ся запудити першому лїпшому писарчукови. Хто тут не уміє сам себе боронити, тому закони анї на волос не поможуть.

— То я знов зовсїм иншої гадки — сказав фермер. — Преці то як-раз закони поставили наші Сполучені Держави на то становище, на якім они тепер знаходять ся, а обовязком кождого доброго горожанина єсть піддержувати їх, бо лиш они запоручують єму єго свободу. Але, панове, то вже пізна пора, а я хотїв би дістати ся до Кольбі, заким ще ніч западе.... отже добраніч. — За кілька днів буду знову сюди переходити, а тоді, Брадлї — сими словами відозвав ся він до геленьского крамаря — будемо, думаю, могли добити торгу. Сказавши то заплатив він при барі свій малий рахунок, казав видати собі бесаги, поклав їх свому каштанкови на сїдло, сїв на него і пустив ся липовою улицею до лїса край місточка.

²) Лїнч (lynch) суд без процесу, котрий роблять собі в Америцї люди самі вішаючи злодія або убийника на першій лїпшій галузи. Слово то пішло від якогось судї Лїнча, котрий перший в 17 столїтю завів такий самосуд.

4.

Помешканє сквайра Дейтона.

Коли „сквайр“ ³) або „доктор Дейтон“ (бо й так і так звали єго в Гелені) розійшов ся з Йонатаном Смартом і пустив ся в сторону, як аж на сам конець місточка, дійшов незадовго по тім до малого але хорошо збудованого двірка на західній сторонї Гелени, доокола котрого лише що десь недавно попрорубувано величезні дерева праліса, щоби они своїм галузєм не досягали даху тихенької хати. Від чистенько побіленого двірка відбивали ясно-зелені жалюзиї тим привітнїйше, а сходячий місяць сьвітив тепер саме в блискучі шиби вікна на першім поверсї, що стояло отвором.

Але й у внутрі відповідало мале помешканє свому видови з верха. Правда, що оно не було пишне і богате, але масивні з магаґонього дерева меблї і білі як сніг заслони, елястичні, чорним дамастом покриті крісла до

³) Сквайр або есквайр (squire, esquire) — тутул, як н. пр. у нас барон, а відтак: „мировий судия“.

— **Електричний трамвай** у Львові заробив до кінця 1894 року, отже від мая, за 7 місяців 139.865 зр. 27 кр. Найбільше доходу мав в липни м. р. бо 27.099 зр. 19 кр. Був се найрухливійший час вистави.

— **Дирекция кінного трамваю** у Львові буде пробувати замість коня до воза ужити машини з бензиною. На другий місяць буде перша проба. Коли вдасть ся, то коні підуть траву пасти....

— **Дуга в січни.** На Йордан пополудни бачили в Чернівцях на східній стороні неба величаву дугу, якої і в літі нераз не видко. Того дня було 6 степенів тепла Реоміра.

— **На дворі мокро** і вогко, через то й леди рушили вже на декотрих ріках. Дня 19 с. м. поміж Бучковицями а Перемишлем на цілій мили простору залягли леди на три метри високо. Леди Сяну, як доносять з Ниська, того дня піднесли ся там на півтора метра в гору. Коло Лиська і Сянока на щедрий вечер стояв лід на півтора метра високо. На Вислї також рушили леди. Може лучити са так, що вода занадто прибуде і виступить з берегів.

— **Цікава подія** склала ся в ратуши львівского магістрату дня 20 с. м. Др. Кароль Леваковский, котрий в Раді державній сказав: „Протестую“, коли президент Палати споминав помершого царя Александра III, здавав у Львові перед своїми виборцями справу зі свого пословання. За его протест в Раді державній стали ему виборці дякувати. Аж ту один виборець грімким голосом крикнув: „Протестую“, то значить, він не годив ся на подяку для посла. Був то Казимир Добряньский. Его слово не подобало ся зібраним; стали его взивати, щоби розповів: чому нерад з посла. Отже Добряньский почав доказувати, що Леваковский не тримав кілька разів з народом, тілько на власну руку робив. В салї повстав страшний галас, Добряньского хотіли викинути за двері. Аж виборець Єгерман вгамував зібраних. „Най говорить — каже — а потім я вам повім“. Отже позволили Добряньскому говорити. Наш нарід, каже, заступлений в краю Соймом, а в Раді державній Колом польским. (П. Леваковский в тій хвили крикнув: „Гродно! Торговиця!“) Знов повстав крик, так що Добряньского не було чути. Вкінци відобрали ему слово, і він справедливо сказав: „Така у вас дозрілість полїтична! Така у вас свобода думок!“ По тій події говорив п. Єгерман, що протест Добряньского нічо не значить, коли збори ухвалили подяку послови. Добряньский просив ще о голос, але ему не дали. Дивуй же ся, що на провінциї бувають часом люди нетерпимі на иншу думку, а ту в столици не позволять виборцеви сказати своєї думки послови.

— **Незвичайною смертию** помер восьмилїтний син господаря Якова Мелька в Билині великій самбірского повіта. На стрісї его хати лежала така купа снїгу, що під тягарем его завалила ся стріха і одна стіна хати. В хаті був під ту хвилю — а то було дня 10 с. м. — син Мелька і его задушило на смерть румовище хати. — У почтмайстра Маркеса в Устеріках в косівскім повітї склала ся инша пригода, що позбавила житя одного чоловіка. Вісімнацятилїтний хлопець Михайло Чумпрейчук, слуга почтмайстра, під сам сьвятий вечер знимав набиту стрільбу зі стіни, притім стрільба вистрілила і вбила его.

— **Нове убийство анархістичне.** Велике вражіне зробила всюди вість, що дня 17 с. м. в Медіолянї анархіст убив ґенерального прокуратора тамошного трибуналу апеляцийного, Челлї. Челлї сидів у своїй канцеляриї, коли дали ему знати, що якийсь Аттіля дель Оккіо хоче ему лично передати важне письмо. І справді сей незнакомий подав письмо прокураторови, але в хвили, коли той отворив письмо, анархіст, не сказавши слова, вдарив его два рази ножем, в шию і протяв ему гортанку. Прокуратор упав на землю. Почув се поліцай у сусідній комнаті і вбіг до канцелярпї. Убийник виглядав як божевільний. Его зараз зловили. Челлї помер до кількох хвиль, оставивши жінку і трое дітий. На новий рік мав він промову, в котрій остро виступав против анархістів. Може та промова була причиною его смерти. Убийник не хотів признати ся, як зве ся. Але гнеть вислідили, хто він. Єсть се Антін Реалїні, котрий просидів у вязници 18 літ, бо 14 разів его засуджувано. Кілька днів перед убийством прокуратора вийшов з вязниці і хоч его пильнували в его домі, він непостережено вирвав ся і натворив такого лиха. Замітне се, що убиваючи прокуратора робив він так, як Казеріо: подавав письмо одною рукою, а другою ножем ударив. Реалїні низький, але кріпкий мужчина, має з сорок літ.

— **Померли:** о. Максим Лукашевич, емер. декан, конс. совітник, приходник У Вишатичах, перемиского деканата в 81 р. житя а 54 сьвященства. — Мих. Боровский, нотар і бурмистр в Підгайцях, в 63 році житя.

Штука, наука і література.

— **Редакция часописи „Зоря“** видала прекрасне перше число за сей рік. Добір материялу знаменитий. В сїм числї почала ся друкувати велика повість О. Кониського: Грішники, начерк Данила Мордовця: Дві сестри, Яків Щоголів подав ту поезию: Три дороги, Корнило Устиянович поезию: Щастя цьвіт, В. Лиманьский поезию: До товариства молодечого віку, В. Чайченко став печатати переклад драми Шілера: Вільгельм Тель; незнаний автор пише про гетманованє Бруховецкого, Данило Лепкий про землю в людовій вірі, Роман Заклиньский подає дуже цікаву річ про те, чи можна Федьковича звати Косованом, В. Чайченко оповіданє: Було, є, буде“, — відтак іде житєпись Як. Щоголіва з портретом его, кратична оповістка про етимольоґію і фонетику В. Лукича, — фейлетон О. Маковея п. з. „Сьвітла й тіни“, богата хроніка, конкурс і бібліоґрафія. В тім числї є ще й два образки, як виглядає церков сьв. Юра у Львові і клявза в Порогах, повіта богородчаньского. Папір, на якім тепер *Зоря* друкує ся, велїновий, грубий і дуже гарний. Вже се перше число вказує, який ріжнородний материял буде *Зоря* містити. Почавши від повісти, оповідань, поезий і драматичних творів аж до історичних, етноґрафічних та наукових розправ, критик та легких розмов у фейлетоні, до того новини літературні, дробні вісти — все те буде містити ся в *Зорі*, котрою повинні Галичани щиро заняти ся. Як довго не поправлять ся відносини, ми будемо вічно повтаряти, що хоч наша інтелїґенция під неодним взглядом і лучша від инших, але така нецїкава до книжок і видавництв, така байдужа до лїтератури, що такої другої на сьвітї нема. Ми би з души-серця раді сказати, що так зле не єсть, але правди в мішок не сховаєш, ми знаємо дуже докладно відносини наших видавництв. А мимо того кождий же каже, що супротив других народів лише власною лїтературою можемо зазначити свою самостійність народну. Памятайте о тім, панове громадо, і передплачуйте лїтературно-наукові видавництва, бо без вашої помочи ніяке діло не вдасть ся. *Зоря* коштує 6 зр.; адреса адміністрациї: Львів, ул. Академична ч. 8.

Телеграми.

Будапешт 22 січня. Президентом палати послів вибраний Сілядій 207 голосами.

Париж 22 січня. Буржоа зрік ся місиї утвореня нового кабінету; місиї тої підойме ся Поанкаре або Кавеняк.

Рим 22 січня. Декретом королевским з дня 13 с. м. закрито парлямент. Праса італїяньска уважає сей факт заповідию розвязаня парляменту.

Софія 22 січня. З причини наложеня акцизи на купців заграничних, завізвали чужі піддані опіки своїх консулїв. Італїя і Австрия запротестували против поступованя болгарского правительства.

— **У Львові** виходять ті лїтературні часописи і вістники: **Зоря**, ілюстроване письмо лїтературно-наукове, 72 аркушів друку на рік, коштує 6 зр. у Львові, ул. Академична ч. 8. — **Дзвінок**, ілюстроване письмо для науки і забави руских дітий і молодежи; 36 аркушів друку 5 зр. у Львові ул. Чарнецкого ч. 26. — **Правда**, місячник полїтики, науки і письменьства, около 60 арк. друку, 5 зр. у Львові ул. Академічна ч. 8. — **Житє і Слово**, вістник лїтератури істориї і фолькльору; 60 аркушів друку 5, зр. у Львові, ул. Глубока ч. 7.

За редакцию відповідає Адам Коховацкий

спочинку та стільцї показували аж надто виразно, що тут жиють хоч не богаті, але заможні люди. Многі инші дрібниці — як н. пр. малі фіґурки на бічних столичках, розпочата жіноча робота — столик до шитя під лївим вікном в кутї з хорошо плетеним кошиком на клубок з нитками до робленя панчіх, надавали комнатї того чару, якого хоч би й найпишнїйшій сьвітлици може надати лиш рука жіноча.

Около круглого стола, присуненого до софи, на котрім шипів і пускав пару великий бронзовий самовар анґлїйский, засїла була мала, весела громадка а веселі сьміхи доходили тепер до сквайра, котрий як раз пукав до дверий і чогось аж дивно поважно ба майже сумним оком споглядав на ясно осьвітлені вікна.

Нараз притихли сьміхи, чи заглушили їх тони скочного нїмецкого вальця, який вигравала на фортепяні чиясь вправна рука. Мр.[4]) Дейтон мусїв аж за дзвінок потягнути і дати знати слугам, що на сходах слухали музики, що він вже прийшов.

Але скоро лиш увійшов у хату, то й знову став веселий, вийшов борзо на гору і за хвильку станув серед своєї родини.

— Прецї — раз! відозвала ся та, що грала на фортепяні і схопила ся та побігла проти Мр. Дейтона, коли він показав ся в дверох. — Вельможний пан дали на себе нинї так довго чекати, що то аж непростимо!

— Справдї? — засьміяв ся сквайр витаючи дружно присутних, а поцілувавши відтак свою жінку в чоло, сказав ще: „Моїй малій, непосидющій шваґровій прецї раз нинї мене не ставало?

— Прецї раз нинї — засьміяла ся весело дівчина і скорим рухом голови підкинула собі з чола довгі чорні кучери — прецї раз? Ей мій пане судиє мировий, ви, мусить, думаєте, що ваша найсмиреннійша рабиня має дуже злий ґуст, коли гадаєте, що їй аж нинї вас неставало. Але нинї єсть ще й друге дїло. Тут чекає на вас вже цїлу годину Мр. Лайвлї та скриває в своїм серци якусь, видко, велику тайну, бо через добру годину й пари з уст непустив.... — та й Мрс. Брайдельфордова....

— Вибачте моя люба панночко — відозвала ся згадана пані, котру аж пекло говорити — бо менї здає ся, що на мене чей не можете жалувати ся, що я не мелю язиком; скорше може противно. — Я знаю мою слабу сторону, моя панночко, а знати свої слабі сторони, значить, зробити перший крок до поправи. Мій небіжчик — а він був такий терпеливий та лагідний як ангел — все бувало инакше говорив. Чи ви би повірили, сквайре Дейтон, що та добра душа хотїла вмовити в мене, що я мало говорю? Ей Брайдельфорд, Брайдельфорд — кажу я ему бувало — не гріши.... я вже себе знаю, я знаю свою слабу сторону, а хоч я для тебе й не говірлива, то я знаю дуже добре, що то моя хиба і я буду всїма силами старати ся еї направити.

— Може позволите чарку чаю, Мрс. Брайдельфордово? — перебила тут Мрс. Дейтонова жінцї, що вже розпустила була язик на всї застави — прошу, живіть ся, — а Аделя, користаючи в хвилї, сїла до фортепяна і заграла такої веселої, що аж цїла хата ходила, щоби тим вже в самім початку не дати Брайдельфордовій оповідати своє житє.

(Дальше буде).

[4]) Мр. (Mr., скорочене слово: Master, мастер) значить: „пан, господар дому“; Мрс. (Mrs. скорочене слово Mistrass, читає ся місіс) значить: пані, господиня дому“. Суть то титули, котрі завсїгди додають ся в анґлїйскій мові до імен.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.